

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
Рех.бр. 311/2010
Дана: 24. октобра 2011. године
Београд
Тимочка бр.15

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Васић Предрага, као председника већа и Килибарда Јелене и Месаровић Владимира, као чланова већа, у правној ствари подносиоца захтева Cahursky Олге из Лондона, Велика Британија коју заступа пуномоћник Јанковић Миодраг из Перлеза, улица Николе Тесле број 26 у предмету рехабилитације Антић Милана, након одржаног рочишта донео је дана 24. октобра 2011. године, следеће

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ захтев за рехабилитацију поднет од стране подносиоца захтева Cahursky Олге те се УТВРЂУЈЕ да је Антић Milan рођен дана 31.07.1892. године у Зајечару од оца Никодија и мајке Јулијане жртва прогона и насиља из политичких и идеолошких разлога, те се УТВРЂУЈЕ да је пресуда Окружног суда за Град Београд К.бр.295/49 од 16.08.1949. године, НИШТАВА од тренутка њеног доношења и да су ништаве све правне последице укључујући и казну конфискације имовине, а рехабилитовано лице Антић Milan СЕ СМАТРА неосуђиваним.

Образложење

Дана, 09.11.2009. године, подносиоц захтева је поднела тада Окружном суду у Београду захтев за рехабилитацију свог покојног оца Антић Milana у коме је навела да је њен отац био министар Двора Владарске куће Карађорђевић у периоду од 1932. – 27.03.1941. године, када је извршен „мартовски пуч“. Од тада, па све време окупације он се налазио у Больевцу и Београду и није се укључивао у било какав политички живот, нити је деловао са било каквих позиција. После рата је ухапшен од стране органа нове народне власти и више година је робијао у казниони у Сремској Митровици, све до 1960. године. До своје смрти

22.10.1975. године, живео је у Београду, где је и преминуо. Предложила је да суд усвоји захтев за рехабилитацију.

По разматрању поднетог захтева, изведених доказа и утврђеног чињеничног стања у поступку Виши суд у Београду је нашао да је поднети захтев основан.

Одлучујући о поднетом захтеву Виши суд у Београду је у проведеном јавном поступку у смислу члана 4 став 1 Закона о рехабилитацији („Службени гласник РС“ број 33/06), извео доказ саслушањем у својству сведока Јанковић Миодрага, који је у свом исказу навео да је као историчар проучавао историјска документа и дошао до сазнања да је Антић Милан био постављен за министра Двора Владарске куће Карађорђевић 1932. године и да се на том месту налазио све до пуча 27.03.1941. године, а да је на место министра Двора постављен Одлуком краља Александра, а да је на препоруку Кнеза намесника Павла Карађорђевића, предложен за Витеза Викторијанског реда, тако да је покојни Антић био једини Србин који је промовисан у Витеза Викторијанског реда и једини носилац ове титуле, коју је добио 1939. године, и који је ван граница Британског краљевства служио дугогодишњу казну затвора у Сремско-митровачкој казнионици. Из историјских докумената сведок је закључио да пок. Антић није имао било каквих политичких аспирација, да се активно није бавио политиком. Након окупације Југославије, Антић се повлачи у село у коме је рођен у Больевац и у време окупације се није политички ангажовао, што је сведок утврдио проучавајући записнике комисије Владе јенерала Надића. Од октобра месеца 1944. године, сада пок. Антић је у три наврата хапшен, након два хапшења је пуштен на слободу, након трећег је саслушан и 1949. године подигнута је оптужница и започет је кривични поступак који је окончан изрицањем дугогодишње казне затвора, тако да је у Сремско-митровачкој казнионици провео готово 15 година. Министар Двора је преминуо 1975. године, а велики допринос проучавању његовог живота и дела је и сачињавање његових запажања 1963. године, а запажања се односе на период почев од октобра 1944. године, прате догађаје у време притвора, током кривичног поступка, поступка, осврће се на однос са осталим намесницима, лицима који су били саслушавана током поступка и слично. Покојни Антић је прогањан од стране „нових власти“ искључиво из идеолошких разлога, а до овог закључка сведок је дошао на основу разговора са његовим кћеркама, проучавајући многобројене доказе, а у прилог патриотског држања Антића, говори његов државни ангажман. Најпре је након 1918. године, био члан Државне комисије за утврђивање граница Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца са суседним земљама, а у периоду пре 1918. године је био лични секретар првог Министра Николе Пашића. Сам Антић потиче из патриотске породице, отац му је био учесник Тимочке буне и као такав осуђен на дугогодишњу робију од стране суда, а након више година издржане казне помилован је од стране Краља Милана Обреновића. Сам Антић је оженио кћерку последњег Хрватског бана која је била српског порекла. Током окупације, као што је и навео није се пок. Антић ставио на страну окупационих снага Вермахта, нити на страну колаборациониста, нити је сарађивао са Владом јенерала Недића, већ се повукао у родно село и сачекао ослобођење земље. Нетачно је да је Антић био члан

намесништва, он је једноставно био спона између Кнеза намесника и осталих чланова Намесништва, као и Владе, и као такав није могао да доноси било какаве одлуке од државног значаја. На крају је сведок навео да је сада пок. Антић за живота помагао и левима и десним у границама својих могућности, а штитећи их од било каквог прогона. Наведени исказ сведока суд је прихватио као јасан, истинит јер је сведок због тога што је историчар, на основу проучавања историјских догађаја утврдио битне чињенице у животу и раду министра Двора Милана Антића.

Суд је по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка у смислу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 124/05) у вези члана 30 став 2 Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ број 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС“ број 46/95 и 18/05), утврдио да је: Антић Милан рођен дана 31.07.1892. године у Зајечару, од оца Никодија и мајке Јулијане да је преминуо дана 22.10.1975. године, што је несумњиво утврђено на основу приложене фотокопије извода из МК умрлих од 29.10.1975. године, те да је чињеница смрти уписана у МК умрлих која се води за место Београд, општина Звездара под текућим бројем 782/22 за 1975. годину. Увидом у путну исправу подносиоца захтева Cahursky Олге, суд је утврдио да је иста британски држављанин, те да је рођена 01.05.1938. године у Београду. Читањем фотокопије одлуке Државне комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача Ф.бр.3579 суд је несумњиво утврдио да је том одлуком као злочинац означен Антић Милан, стар 53 године, Србин, бивши министар Двора, а да је као квалификација злочина наведена издаја народа, јер је у својству министра Двора био један од главних саветодаваца намесника Павла у његовом издајничком раду против народа Југославије. Надаље као саучесници у одлуци су наведени Павле Кађорђевић, Станковић Раденко, др. Иво Перовић, др. Цинцар Марковић, Драгиша Цветковић, др. Влатко Мачек, Милан Недић и Петар Косић. Наведни предмет је достављен Јавном тужиоцу Одељења за заштиту народа и државе Д.бр.3001/45, а потписан је од стране референта, секретара и председника Државне комисије и носи датум 17.09.1945. године.

Читањем фотокопије пресуде Окружног суда за град Београд К.бр.295/49 од 16.08.1949. године, суд је несумњиво утврдио да је Антић Милан бивши министар Двора из Београда, рођен 1892 у Зајечару од оца Никодија, мајке Јулије, осуђиван, у истражном затвору провео у периоду од 04. – 09.11.1944. године и од 25.02. – 13.07.1945. године и од 02.10.1946. године, те да је оглашен кривим јер је за време од 1934. године, па до пред капитулацију Југославије 1941. године, као члан посебног тела звано Крунско веће и ужи кабинет, извршио јер је на управу земље постављао, подржавао противнародне владе састављених од издајничких и профашистичких елемената на челу са Богољубом Јефтићем, Миланом Стојадиновићем и најпосле Драгишом Цветковићем и Владимиром Мачеком, који су према интенцијама оптуженог и уз његову потпору помоћу жандармерије и полиције у разним облицима спроводило над грађанима насиље, терор, мучење и убиства, вршили масовно хапшења, осуђивања на вишегодишњу робију и смртне

казне, конфинирање и упућивање у концентрационе логоре, уништавао грађанске слободе (штампу, збор и договор, удружилање и др.), укидао слободне и независне синдикате у разним областима друштвеног живота, спроводио фашизацију земље, разним мерама распирао и продубљивао неповерење и раздор међу народима Југославије, јер је економску политику наше земље у односу на иностранство водио тако да је Југославију учинио привредно потпуно зависном од Немачког диктата и подвргао је немилосрдној експлоатацији фашистичке Немачке. Путем трговинских споразума уступао Немачкој огроман део Југословенског извоза на штету Југословенске привреде и у међусобном промету давао многобројне привредне повластице. У робном промету допуштао Немачкој да она сама одређује високе цене својим, а ниске цене Југословенским артиклима, при чему је такође обрачунски курс рајкс марке утврђиван на штету Југословенске привреде кроз активни Југословенски приливски салдо, стално вршио кредитирање Немачке, у транспорту робе пружио Немачкој могућност да уведе контролу на штету Југословенских саобраћајних установа, немачки пљачкашки систем помагао и употпуњавао, поред осталог и тиме што је путем концесије и других повластица олакшавао и подстицао продирање немачког капитала у разним гранама Југословенске привреде, па и у оне гране које су биле од посебног значаја за одбрану земље (хемијску индустрију и др.). У спољној политици Југославије противно јасно израженом расположењу народа, оптужени се оријентисао према фашистичким државама и упрегао Југославију у савез са тим државама. Подчињавајући земљу агресивним плановима Немачке и Италије и под њиховим утицајем, оптужени је почетком 1937. године, разбило Малу Антанту, која је представљала Споразум о заједничкој одбрани Југославије, Чехословачке и Румуније, отворивши тако несметани пут Немачкој агресији, склопио Пакт о вечном непријатељству са фашистичком Бугарском и стварно онемогућио успешно деловање Балканског споразума, одбрамбеног савеза између Југославије, Румуније, Грчке и Турске, у спољно-политичком погледу постепено је довео Југославију у стање изолације, а затим је и формално увео у круг осовинских држава приступивши месеца марта 1941. године, тзв. Тројном пакту. Тим издајничким актом хтео је да наметне Југославији обавезу да помаже остварење агресивних планова Немачке, Италије и Јапана о поробљавању других народа, а тиме је уједно и ликвидирао независност земље. Додатном тајном клаузулом уз Тројни пакт, допустио је прелаз немачког ратног материјала преко наше земље у сврху вођења империјалистичког рата, као и превоз немачких војних рањеника. Насупрот очигледним агресорским тежњама Хитлера и Мусолинија, управљених на поробљавање наших народа и других у првом реду словенских народа, оптужени је саботирао припремање земље за одбрану са циљем да код народа створи уверење о немогућности одбране земље и тако оправда приступање Тројном пакту, он је широј капитулантски дух у народу и војсци, а на највише командне положаје постављао изразито профашистичке издајничке генерале, као генерала Милутина Недића за министра војске од 25.08.1938. до 26.08.1939. године, затим Милана Недића за министра војске од 26.08.1939. до 04.02.1941. године и најзад генерала Петра Пешића за министра војске од 04.02.1941. до 27.03.1941. године, а генерала Милана Недића и Петра Косића за начелнике Генералштаба што је имало за последицу расуло Војске приликом непријатељског напада на нашу земљу, чиме је

извршио злочин издаје домовине предвиђено у члану 3-а Закона о кривичним делима против народа и државе по ставу 1 члан 4 истог Закона, те је осуђен на казну лишења слободе са принудним радом у трајању од 15 година, с тим да му се у ову казну урачунало и време проведено у истражном затвору од 04.11. до 09.11.1944.године, од 25.02. – 13.07.1945.године и од 02.10.1945.године до правноснажности пресуде – као главну казну и на казну конфискације целокупне имовине у корист државе уз ограничење из члана 4 Закона о конфискацији и извршењу конфискације и на казну губитка грађанских права и то бирачког права, права на стицање и вршање функција у друштвеним организацијама и удружењима, право јавног иступања, права ношења почасног звања, ордена и одликовања, права на државну или другу јавну службу или право на пензију у трајању од 5 година по издржаној или угашеној казни услед застарелости, амнестије или помиловања главне казне, као и споредне казне. Опужени је ослобођен од накнаде трошкова кривичног поступка.

Након спроведеног доказног поступка суд је утврдио ценећи одредбу члана 2 Закона о рехабилитацији да захтев за рехабилитацију може поднети свако заинтересовано физичко или правно лице, а Cahursky Олга, ћерка Антић Милана свакако је заинтересована за рехабилитацију свога оца. Отац подносиоца захтева је био жртва прогона и насиља из политичких и идеолошких разлога, јер је изрицање казне лишења слободе као главне казне, казне губитка грађанских права, казне конфискације и целокупне имовине у корист државе уз ограничење из члана 4 Закона о конфискацији и извршењу конфискације, представљало осуду како из политичких, тако и из идеолошких разлога. Из саме садржине образложења пресуде произилази да је након завршетка Другог светског рата новоустановљена власт имала потребу да суди лицима оличеним у систему власти пре Другог светског рата, међу којима и Антић Милану, као министру двора, а не потреби да се суди лицу због конкретно почињеног кривичног дела. Из образложења пресуде у коме се у највећем делу описују политичка збивања у земљи и свету у периоду пре Другог светског рата, најчешће употребљавајући термин је „владајућа класа“, и „национално угњетавање које је спроводила великосрпска буржуазија“, настојећи да на погрдан начин назива власт пре Другог светског рата, а све радње предузете у том периоду, као и донете одлуке владајућег режима како у политичком, тако и у економском смислу земље прогласи погрешном антинародном и антидржавном, а посебно неосновано бацајући љагу на представнике српског народа и власти тадашње власти. Окружни суд за град Београд у својој судској одлуци даје паушалне, опште наводе у односу на друштвени поредак и власт пре Другог светског рата од стране „новопостављеног поретка“ и власти након Другог светског рата, а према образложењу пресуде користи се Програс Централног Комитета Комунистичке Партије Југославије из 1945.године из чега се такође може закључити да је судска одлука донета како из политичких, тако и из идеолошких разлога. Све идеје супротне комунизму, идејама на којима је исти почивао, биле су антидржавне, ненародне и антидемократске. Суд је посебно ценио чињеницу да је писани отправак судске одлуке Окружног суда за град Београд био на 27. густо куцаних страница, а да је одбрани Антић Милана посвећено пет редова у трећем ставу на страници 27., где је суд навео да је неоснована одбрана опуженог Антића

да је био само министар, чиновник и записничар на састанцима, јер је ово у противречности са његовим правима предвиђеним Законом о цивилној Краљевој кући, а исто тако у противречности је и са наведеним чињеницама које његову улогу приказују у сасвим другој светлости. Из тога произилази да суд није образложио из којих разлога није прихватио одбрану Антић Милана, већ је само паушално навео да иста није прихваћена јер је у супротности са одредбом Закона о цивилној Краљевој кући у противности са чињеницама. Судска одлука није садржавала поуку о правном леку, право на жалбу.

У конкретном случају осуди Антић Милана је претходило спровођење кривичног поступка у складу са законом и општим принципима кривичног права, применом начела контрадикторности и непосредности, али не уз поштовање свих грађанских права окривљеног, а пре свега права на одбрану окривљеног и права на коришћење правног лека, а што је све учињено из идеолошких и политичких разлога. Као доказ да је судска одлука Окружног суда за град Београд идеолошки и политичка говори и последњи став судске одлуке у коме је наведено „на крају суд истиче да је и овога пута на овом процесу утврђено да су народи Југославије на покушај владајуће буржуазије да нанесе националну срамоту под руководством Комунистичке Партије Југославије, ову као издајничку свргли са власти, голоруки пошли у борбу, извојевали ослобођење издате отаџбине, да би данас под новим руководством, изграђивали друштво и државу националне социјалне равноправности јединства за чије остварење су водили крваву и тешку борбу, прогоњени од оптуженог“.

Са свега изнетог суд је одлучио као у изреци решења и усвојио захтев за рехабилитацију сада покојног Антић Милана, утврдио да је пресуда Окружног суда за град Београд К.бр.295/49 од 16.08.1949.године, ништава од тренутка њеног доношења и да су ништаве све њене правне последице, укључујући и конфискацију имовине, а да се рехабилитовано лице Антић Милан сматра неосуђиваним.

Правни следбеник кћерка пок. Антић Милана има могућност сходно Закону о повраћају одузете имовине, своја права у погледу повраћаја конфисковане имовине рехабилитованог лица да оствари у посебном поступку и на начин прописан Законом.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења није дозвољена жалба.

